

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра кримінального процесу

ЗАТВЕРЖУЮ

**Перший проректор НАВС
Полковник поліції**

Станіслав ГУСАРЄВ

2023

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ**

Статус дисципліни:	основна
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань :	Право (08)
Спеціальність:	Право (081)
Освітня програма:	Право
Форми здобуття вищої освіти:	денна
Мова викладання:	українська
Форма підсумкового контролю:	залік

Київ – 2023

Розробники:

Анатолій СИМЧУК – доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ.

Марина КУЛИК – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри
протокол від 19 січня 2023 року № 18

Завідувач кафедри

Марк МАКАРОВ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 25 січня 2023 року № 5

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни:

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри кримінального процесу протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __ від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри кримінального процесу протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __ від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри кримінального процесу протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ № __ від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є сукупність відомостей щодо нормативно-правової бази, основ організації, завдань, функцій, повноважень та основних напрямів діяльності державних органів, які здійснюють судову, правоохоронну, правозахисну діяльність та недержавних правових інститутів України, покликаних сприяти реалізації правозахисної функції держави, а також про статус осіб, які працюють у цих органах.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є одержання здобувачами вищої освіти теоретичних знань з основ організації діяльності і функцій судових правоохоронних та правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України; розуміння нових теоретичних концепцій, спрямованих на вдосконалення судової, правоохоронної та правозахисної діяльності та органів, що її здійснюють; забезпечення формування навичок, що стосуються процесу організації і засвоєння нової інформації у сфері права і правоохоронної діяльності та її збереження; навчання аналізу правових норм, їх тлумачення, розвиток вмінь щодо з'ясування сутності та змісту організації та діяльності судових, правоохоронних, правозахисних органів, в тому числі і вміння співвідносити теоретичні знання із практикою їх застосування, неухильного дотримання принципу верховенства права, законності та інших вимог.

Також, метою навчальної дисципліни, є забезпечення правової підготовки, спрямованої на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань в галузі права, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності, здатних оцінювати природу даних суспільних процесів та явищ та виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є:

– засвоєння здобувачами вищої освіти основних принципів та ознак державної правової політики, спрямованої на захист прав і свобод громадян, зміцнення законності та правопорядку у суспільних відносинах, якими є:

основними ознаками правової політики є: базування на праві; здійснення її правовими методами; охоплення, головним чином, правової сфери діяльності; підкріплення, коли це потрібно, силовими методами, примусом; публічність, офіційність; зовнішнє вираження у вигляді правових та організаційних форм її здійснення;

основні принципи правової політики, на основі яких вона повинна розроблятися та здійснюватись: 1) соціальна обумовленість; 2) наукова обґрунтованість; 3) стійкість і передбачуваність; 4) легітимність та демократичний характер; 5) гуманність і моральні засади; 6) справедливість; 7) гласність; 8) поєднання інтересів особистості та держави; 9) пріоритетність

прав людини як найвищої соціальної цінності; 10) відповідність основним положенням законодавства;

- ознайомлення з системою судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, їх правовим статусом, порядком утворення та підпорядкування, основними завданнями, функціями, компетенціями, повноваженнями, нормативно-правовою основою їх діяльності, а також особливостями кадрового забезпечення та взаємодії з іншими органами державної влади;

- опанування здобувачами вищої освіти основними принципами діяльності судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, понятійним апаратом законодавства;

- формування вмінь та навичок аналізу норм, їх тлумачення, розвиток вмінь щодо з'ясування сутності та змісту організації та діяльності судових, правоохоронних, правозахисних органів, в тому числі і вміння співвідносити теоретичні знання із практикою їх застосування, неухильного дотримання принципу законності та інших вимог;

- отримання практичних навичок застосування знань під час вирішення практичних завдань, тестів, розв'язання навчальних ситуацій;

- ознайомлення здобувачів вищої освіти зі станом основних проблем реформування судових, правоохоронних та правозахисних органів;

- виховання поважного ставлення до діяльності судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правозахисних інститутів України, усвідомлення їх особливої функції – охороняти особистість, її права та свободи, інтереси суспільства та держави;

- формування переконаності та впевненості здобувачів вищої освіти у необхідності неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей;

- активізація пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, сприяння розвитку абстрактного та логічного мислення, формування усвідомлення того, що ефективні знання законодавства про діяльність судових, правоохоронних та правозахисних органів залежать від якісної підготовленості фахівців;

- підвищення рівня правової культури та ерудиції здобувачів вищої освіти та інше.

Пререквізити. «Філософія права», «Поліцейська деонтологія», «Теорія держави та права», «Основи кримінальної процесуальної діяльності», «Юридична логіка», «Українська мова професійного спрямування».

Постреквізити: «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Процесуальні документи в кримінальному провадженні», «Дізнання», «Оперативно-розшукова діяльність».

Компетентності відповідно до освітньої програми. Здобувачі ступеня вищої освіти бакалавр зі спеціальності 081 «Право» набувають інтегральну, загальні, спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

II. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

III. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (РН):

РН2. Знати і розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Знання, уміння, навички. Після завершення вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

– на понятійному рівні – основні категорії, поняття та їх визначення з курсу, зміст предмету «Судові та правоохоронні органи України» та його структуру, особливості його норм та інститутів;

– юридичні визначення правоохоронної, судової та правозахисної діяльності. Органи, які здійснюють зазначені види діяльності;

- структуру, правову основу діяльності, основні завдання та повноваження Міністерства юстиції України (Мін'юст);
- поняття гендерної рівності. Нормативно-правові документи у сфері гендерної рівності. Гендерно-чутливий підхід в роботі поліцейських;
- поняття, ознаки судової влади її співвідношення з іншими гілками влади;
- форми реалізації судової влади та її функції;
- загальну характеристику системи судоустрою (місцеві суди, апеляційні суди, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд);
- правовий статус, організацію діяльності Конституційного Суду України та його повноваження;
- поняття Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ). Роль і місце рішень ЄСПЛ в українській системі судоустрою;
- поняття прокуратури і її роль в Україні. Функції і засади діяльності прокуратури України;
- організаційні основи системи прокуратури;
- повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій;
- кадри органів прокуратури;
- основні завдання та компетенцію Міністерства внутрішніх справ України;
- структуру апарату Міністерства внутрішніх справ України;
- систему, структуру та повноваження Національної поліції України;
- поняття поліцейський та його статус. Порядок добору на посаду поліцейського;
- досудове розслідування: поняття та форми;
- органи досудового розслідування, їх система, завдання і компетенція;
- статус слідчого та дізнавача;
- органи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх компетенцію;
- поняття Служби безпеки України, її основні завдання, принципи та організація діяльності;
- систему органів безпеки. Структура Центрального управління СБУ;
- повноваження Служби безпеки України;
- поняття Інтерполу, завдання та принципи діяльності цієї організації;
- організаційну структуру Інтерполу. Функції його керівних органів;
- Національне Центральне бюро Інтерполу в Україні;
- поняття адвокатури та її завдання;
- правові основи, принципи та організаційні форми діяльності адвокатури;
- вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю. Права та обов'язки адвоката. Правове становище помічника адвоката;
- поняття нотаріату. Систему нотаріальних органів в Україні, їх завдання і значення;
- правовий статус нотаріуса. Вимоги, що ставляться до осіб, які бажають займатися нотаріальною діяльністю;

– повноваження державних і приватних нотаріусів, а також інших посадових осіб, уповноважених виконувати окремі нотаріальні дії.

вміти:

– орієнтуватися в положеннях законодавства про судові, правоохоронні, правозахисні органи та недержавні правові інститути України, покликані сприяти реалізації правозахисної функції держави, питаннях імплементації норм міжнародного права у національне законодавство України, дотримання міжнародно-правових стандартів прав людини органами публічної влади України;

– тлумачити чинне законодавство про судові, правоохоронні, правозахисні органи та недержавні правові інститути України, покликані сприяти реалізації правозахисної функції держави;

– визначати повноваження судових, правоохоронних, правозахисних органів та недержавних правових інститутів України щодо практики застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції;

– характеризувати сутність судової влади, її ознаки, принципи та методи реалізації;

– характеризувати сутність правоохоронної діяльності, систему та структуру правоохоронних органів, шляхи удосконалення їх роботи;

– характеризувати сутність правозахисної діяльності, систему та структуру правозахисних органів та недержавних правових інститутів України, покликаних сприяти реалізації правозахисної функції держави;

– аналізувати правовідносини, що виникають в зв'язку з діяльністю правоохоронних органів;

– системно усвідомлювати правоохоронну діяльність державних та недержавних правоохоронних інституцій;

– формулювати і тлумачити цілі й завдання діяльності правоохоронних органів;

– додержуватися вимог закону;

навички :

– оперувати певною юридичною термінологією;

– орієнтуватися у системі судових, правоохоронних та правозахисних органів держави;

– орієнтуватися у нормах законодавства, які забезпечують здійснення судової, правоохоронної та правозахисної діяльності, здійснювати їх системне тлумачення.

– вирішення комплексних завдань з питань діяльності судових, правоохоронних та правозахисних органів;

– приймати правильні та обґрунтовані рішення з правових питань;

– застосувати знання: на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст конкретних правових явищ (ситуацій), орієнтуватися в чинному законодавстві;

– на творчому рівні – використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати правові явища, формувати наукові пошуки;

- пояснювати зміст нормативно-правових актів;
- взаємодії в колективі, а саме комунікації, вміння слухати й чути, надавати зворотній зв'язок, домовлятися, розподіляти відповідальність;
- ефективно комунікувати, презентувати, працювати в команді, надавати зворотній зв'язок тощо.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	Денна форма здобуття вищої освіти		Заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ESTS – 3	Рік підготовки			
	1-й	-	-	-
	Семестр			
	2-й	-	-	-
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	12	-	-	-
	Семінарські			
	18	-	-	-
	Практичні			
	-	-	-	-
	Самостійна робота			
	60	-	-	-
Вид контролю				
залік	-	-	-	

3. Тематичний план

(для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра, за денною формою навчання, державне замовлення)

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				Самостійна робота
			Усього годин з викладачем	з них:			
				Лекції	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Тема 1. Предмет, система та основні поняття дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»	10	4	2	2	–	6
2.	Тема 2. Судова влада в Україні	14	6	4	2	–	8
3.	Тема 3. Прокуратура України	12	4	2	2	–	8
4.	Тема 4. МВС і Національна поліція України	10	2	–	2	–	8
5.	Тема 5. Органи досудового розслідування в Україні	14	4	2	2	–	8
6.	Тема 6. Служба безпеки України	6	2	–	2	–	4
7.	Тема 7. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол	6	2	–	2	–	6
8.	Тема 8. Адвокатура України	12	4	2	2	–	8
9.	Тема 9. Нотаріат в Україні	6	2	–	2	–	4
Усього годин		90	30	12	18	–	60
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани навчальних занять за видами

*Форма здобуття вищої освіти – денна
(державне замовлення)*

Тема 1. Предмет, система та основні поняття дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Предмет і система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». Її місце серед інших юридичних дисциплін.
2. Поняття правоохоронної діяльності та правоохоронного органу.
3. Поняття судової діяльності.
4. Поняття правозахисної діяльності. Суб'єкти правозахисної діяльності.
5. Нормативно-правові акти з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».

Тема 2. Судова влада в Україні – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття, ознаки судової влади, її співвідношення з іншими гілками влади.
2. Форми реалізації судової влади та її функції.
3. Загальна характеристика системи судустрою:
 - 3.1. Основні поняття й інститути системи судустрою.
 - 3.2. Місцеві суди.
 - 3.3. Апеляційні суди.
 - 3.4. Вищі спеціалізовані суди.
 - 3.5. Верховний Суд.
4. Конституційний Суд України: правовий статус, організація діяльності Конституційного Суду України та повноваження. Конституційне провадження.
5. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ). Роль і місце рішень ЄСПЛ в українській системі судустрою.

Тема 3. Прокуратура України – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття прокуратури і її роль в Україні. Функції і засади діяльності прокуратури України.
2. Організаційні основи системи прокуратури. Статус прокурора.
3. Повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій.
4. Кадри органів прокуратури:
 - 4.1. Порядок зайняття посади прокурора та порядок звільнення з адміністративної посади.
 - 4.2. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді.

4.3. Дисциплінарна відповідальність прокурора.

Тема 4. МВС і Національна поліція України – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Міністерство внутрішніх справ України (МВС) та його основні завдання.
2. Структура центрального апарату МВС та його повноваження.
3. Національна поліція України. Структура і повноваження Національної поліції.
4. Структура і компетенція територіального органу Національної поліції обласного та районного рівня.
5. Поліцейський та його статус. Повноваження поліції та загальні засади проходження служби в поліції.
6. Поняття гендерної рівності. Нормативно-правові документи у сфері гендерної рівності. Гендерно-чутливий підхід в роботі поліцейських.

Тема 5. Органи досудового розслідування в Україні – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Досудове розслідування: поняття та форми.
2. Органи досудового розслідування, їх система, завдання і компетенція.
3. Слідчі підрозділи Національної поліції України їх основні завдання та основні функції. Права і обов'язки слідчих, гарантії їх процесуальної незалежності.
4. Підрозділи дізнання органів Національної поліції України їх завдання та основні функції. Права та обов'язки дізнавачів.
5. Органи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, їх компетенція.

Тема 6. Служба безпеки України – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття Служби безпеки України (СБУ), її завдання, засади та правова основа діяльності.
2. Система і організація діяльності органів безпеки. Склад та повноваження Центрального управління СБУ.
3. Склад кадрів СБУ.
4. Повноваження СБУ.

Тема 7. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття Інтерполу, завдання та принципи діяльності цієї організації.

2. Організаційна структура Інтерполу. Функції його керівних органів.
3. Правовий статус Національного Центрального бюро Інтерполу в Україні (НЦБІ) в структурі Національної поліції України.

Тема 8. Адвокатура України – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття адвокатури України, правова основа діяльності. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.
2. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю. Організаційні форми адвокатської діяльності.
3. Види адвокатської діяльності. Права і обов'язки адвоката.
4. Договір про надання правничої допомоги.

Тема 9. Нотаріат в Україні – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття нотаріату. Система нотаріальних органів в Україні, їх завдання і значення.
2. Правове становище нотаріуса. Вимоги, що ставляться до осіб, які бажають займатися нотаріальною діяльністю.
3. Повноваження державних і приватних нотаріусів, а також інших посадових осіб, уповноважених виконувати окремі нотаріальні дії.

5. Завдання для самостійної роботи

До завдань для самостійної роботи у форматі текстового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiu/kiev.ua/Login/index.php> за допомогою індивідуального логіну і паролю.

Самостійна робота передбачає пошук та опрацювання рекомендованої літератури, підготовку рефератів і наукових доповідей (мультимедійних презентацій), виконання завдань, спрямованих на розвиток самостійності та ініціативності, а також індивідуальних завдань у рамках підготовки до участі в конференціях і олімпіадах.

Тема 1. Предмет, система та основні поняття дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» – 6 год.

I. Опрацюйте і законспекуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 лист. 1950 р.). *Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій*. Амстердам – Київ, 1996. С. 12-17.

2. Загальна декларація прав людини: прийн. і прогол. в резолюції Генеральної Асамблеї ООН 10 груд. 1948 р. 217 А (III). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

3. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1835-III. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1835-14>.

4. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3781-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3781-12>.

5. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 лист. 2015 р. № 794-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/794-19>.

6. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січ. 2021 р. № 1150-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1150-20>.

7. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1698-18>.

8. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : постанова Кабінету Міністрів України від 02 лип. 2014 р. № 228-2014-п. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Поняття спеціальної правоохоронної діяльності та спеціального правоохоронного органу (служби).

2. Міжнародно-правове співробітництво Міністерства юстиції України у кримінальних справах.

3. Основи організації та діяльності з примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) органами державної виконавчої служби та приватними виконавцями, їхні завдання та правовий статус.

Тема 2. Судова влада в Україні– 8 год.

I. Опрацюйте і законспекуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

2. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 груд. 2016 р. № 1798-III. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.

3. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 7 черв. 2018 р. № 2447-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>.

4. Регламент Конституційного Суду України : затверджений постановою Конституційного Суду від 22 лют. 2018 р. № 1-пс/2018. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18>.

5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України 23 лют. 2006 р. № 3477-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Основні засади судочинства.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України, склад та повноваження.

3. Суддівське самоврядування.

4. Організаційне забезпечення діяльності судів.

5. Державна судова адміністрація України.

1. Судова практика ЄСПЛ як джерело національного права, зокрема права України.

Тема 3. Прокуратура України– 8 год.

I. Опрацюйте і законспекуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про загальні засади організації роботи в органах прокуратури України : наказ Офісу Генерального прокурора від 07 серп. 2021 р. № 365. *Офіс Генерального прокурора* : [сайт]. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/gn>.

2. Про організацію діяльності прокурорів щодо представництва інтересів держави в суді : наказ Офісу Генерального прокурора від 21 серп. 2020 р. № 389. *Офіс Генерального прокурора* : [сайт]. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/gn>.

3. Про затвердження Порядку координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності : наказ Офісу Генерального прокурора від 08 лют. 2021 р. № 28. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0028905-21>.

4. Про затвердження Положення про Спеціалізовану екологічну прокуратуру (на правах Департаменту) Офісу Генерального прокурора : наказ Офісу Генерального прокурора від 02 серп. 2021 р. № 247. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0247905-21>.

5. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні : наказ Офісу Генерального прокурора від 30 верес. 2021 р. № 309. *Офіс Генерального прокурора* : [сайт]. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/gn>.

6. Про особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у військовій та оборонній сфері : наказ Офісу Генерального прокурора від 22 лист. 2021 р. № 370. *Верховна Рада України* : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0370905-21>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Прокурорське самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури.

2. Соціальне та матеріально-побутове забезпечення прокурора та інших працівників органів прокуратури.

3. Міжнародно-правове співробітництво з компетентними органами іноземних держав у сфері кримінального судочинства.

Тема 4. МВС і Національна поліція України – 4 год.

I. Опрацюйте і законспектуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок : прийн. Генеральною Асамблеєю ООН 18 груд. 1979 р. *Верховна Рада України*. [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.

2. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.

3. Розділ VI. Загальні засади проходження служби в поліції Закону України «Про Національну поліцію» від 02 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

4. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15 лист. 2017 р. № 930. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>.

5. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 лют. 2019 р.

№ 100. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>.

6. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19 груд. 2017 р. № 1044. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>.

7. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 берез. 2018 р. № 2337-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2337-19>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Громадський контроль поліції.
2. Соціальний захист поліцейських.
3. Порядок і умови проходження первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції.

Тема 5. Органи досудового розслідування в Україні – 8 год.

I. Опрацюйте і законспекуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 черв. 2017 р. № 570. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.

2. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 трав. 2020 р. № 405. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20>.

3. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : наказ Офісу Генерального прокурора від 30 черв. 2020 р. № 298. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20>.

4. Розділ IX-1 Кримінального процесуального кодексу України «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану». Кримінальний процесуальний кодекс України : прийн. 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

5. Розділ IX-2 Кримінального процесуального кодексу України «Особливості співробітництва з міжнародним кримінальним судом». Кримінальний процесуальний кодекс України : прийн. 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Особливості початку досудового розслідування у формі дізнання.
2. Докази і доказування у кримінальному провадженні.

3. Особливості затримання особи без ухвали слідчого судді, суду, як захід забезпечення кримінального провадження.

Тема 6. Служба безпеки України – 4 год.

I. Опрацюйте і законспекуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про розвідку : Закон України від 17 верес. 2020 р. № 912-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20>.
контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 груд. 2002 р. № 374-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/374-15>.

2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників Служби безпеки України.

2. Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

3. Функції і повноваження органів, підрозділів та співробітників Служби безпеки України, що здійснюють контррозвідувальну діяльність.

Тема 7. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол – 6 год.

I. Опрацюйте і законспекуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про Національне центральне бюро Інтерполу : постанова Кабінету Міністрів України від 25 берез. 1993 р. № 220. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF>.

2. Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Інструкції про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол» від 29 лист. 2018 р. № 968. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18>.

3. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : наказ Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України; Державного бюро розслідувань, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 17 серп. 2020 № 613/380/93/228/414/510/2801/5. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Нормативно-правове регулювання діяльності Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.
2. Система міжнародних повідомлень Інтерполу.
3. Ідентифікація осіб каналами Інтерполу та міжнародний розшук.

Тема 8. Адвокатура України – 8 год.

I. Опрацюйте і законспектуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5076-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
2. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02 черв. 2011 р. № 3460-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
3. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу : постанова Кабінету Міністрів України від 17 верес. 2014 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>.
4. Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі : наказ Міністерства юстиції України від 26 лют. 2014 р. № 337/25114. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Адвокатське самоврядування.
2. Правила адвокатської етики.
3. Зміст права на безоплатну правничу допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правничої допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правничої допомоги.

Тема 9. Нотаріат в Україні – 4 год.

I. Опрацюйте і законспектуйте основні положення нормативно-правових актів:

1. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату : постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 923. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011>.
2. Статут Нотаріальної палати України : затверджено черговим з'їздом нотаріусів України. Протокол від 20 квіт. 2018 р. № 5. *Нотаріальна палата України* : [сайт]. URL: <https://npu.ua/palata/documents/main/>.

II. Опрацюйте наступні питання:

1. Правила професійної етики нотаріусів України.

2. Загальні правила вчинення нотаріальних дій.
3. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату та порядок її роботи.

6. Індивідуальні завдання

Тема 1. Предмет, система та основні поняття дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Принципи, мета, завдання, функції правоохоронної системи.
2. Суб'єкти та об'єкти правоохоронної системи.
3. Система антикорупційних органів України.
4. Моральність і ефективність діяльності суду та правоохоронних органів.
5. Засади участі громадян в охороні громадського порядку і державного кордону.

Тема 2. Судова влада в Україні

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Здійснення правосуддя судом присяжних: історія та сучасність.
2. Організація діяльності Вищого антикорупційного суду.
3. Органи суддівського самоврядування їх види та їх повноваження.
4. Гарантії незалежності і недоторканності судді Конституційного Суду України.
5. Особливості провадження у справах щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою.
6. Особливості провадження у справах щодо відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою.
7. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) і його зв'язок з системою судоустрою України.
8. Судова практика ЄСПЛ як джерело національного права, зокрема права України.

Тема 3. Прокуратура України

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Відповідний орган, що здійснює дисциплінарне провадження його статус, склад, повноваження та організація роботи.
2. Прокурорське самоврядування та органи, що забезпечують діяльність прокуратури.
3. Підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором.

4. Представництво інтересів держави в суді прокурором.
5. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури.
6. Співвідношення конституційних функцій прокуратури та передбачених у Законі України «Про прокуратуру».
7. Особливості організації діяльності спеціалізованих прокуратур у військовій та оборонній сфері.
8. Особливості організації діяльності Спеціалізованої екологічної прокуратури.
9. Основні завдання, засади, форми та процедура координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності Генеральним прокурором та керівниками відповідних прокуратур.
10. Особливості співробітництва Офісу Генерального прокурора з Міжнародним кримінальним судом під час розслідування та судового розгляду злочинів, під час здійснення збройної агресії Російської Федерації проти України.

Тема 4. МВС і Національна поліція України

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Роль Національної поліції України у боротьбі із кримінальними правопорушеннями.
2. МВС України та його структурні підрозділи.
3. Правовий і соціальний захист працівників поліції та членів їх сімей.
4. Дисциплінарна відповідальність працівників поліції.
5. Особливості роботи Національної поліції в умовах воєнного стану.
6. Національна поліція в умовах воєнного стану: зміни в законодавстві.

Тема 5. Органи досудового розслідування в Україні

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Засади організаційної побудови і діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України.
2. Слідчий-криміналіст, як учасник досудового розслідування.
3. Поняття та сутність процесуальної самостійності та незалежності слідчого у кримінальному процесі України.
4. Повноваження керівника органу досудового розслідування.
5. Дізнання як форма досудового розслідування щодо кримінальних проступків: суть і проблеми правозастосування.
6. Процесуальні джерела доказів у кримінальних провадженнях про кримінальні проступки.
7. Суб'єкти, уповноваженні розслідувати кримінальні проступки та розмежування їх повноважень.
8. Порівняльний аналіз процесуального статусу слідчого та дізнавача.
9. Органи досудового розслідування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.

10. Особливості досудового розслідування в умовах воєнного стану.

Тема 6. Служба безпеки України

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Особливості соціального і правового захисту працівників СБУ.
2. Колегія Служби безпеки України, її склад і повноваження.
3. Роль СБУ у боротьбі зі злочинністю.
4. Основні засади організації контррозвідувальної діяльності.
5. Контррозвідувальне забезпечення Збройних Сил України та інших військових формувань, як основний напрям діяльності органів військової контррозвідки СБУ.

Тема 7. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Історія становлення і розвитку Інтерполу.
2. Використання можливостей Інтерполу у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів.
3. Використання можливостей Інтерполу у протидії злочинам, пов'язаним з торгівлею людьми.
4. Принципи діяльності Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.
5. Моральні засади діяльності Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.

Тема 8. Адвокатура України

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Виникнення і розвиток адвокатури в Україні.
2. Безоплатна правнича допомога в Україні.
3. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури.
4. Гарантії адвокатської діяльності.
5. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.

Тема 9. Нотаріат в Україні

Написання рефератів за визначеною тематикою:

1. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності. Реєстраційне посвідчення.
2. Підстави та порядок зупинення та припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.
3. Правила професійної етики нотаріусів України.

4. Незалежність та неупередженість нотаріуса при вчиненні нотаріальних дій.

5. Відносини нотаріуса з іншими нотаріусами та Нотаріальною палатою України.

7. Методи навчання¹

Методи навчання:

1. Словесні, наочні та практичні методи.
2. Пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептетивний) метод.
3. Репродуктивний метод.
4. Частково-пошуковий метод.
5. Дослідницький метод.

Словесні методи

Розповідь-пояснення використовується під час навчання слухачів (здобувачів вищої освіти) протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповісти, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та слухачем, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати слухачів на активізацію отриманих знань. Саме з їх допомогою викладач активізує діяльність слухачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Пояснення це вербальний метод навчання, за допомогою якого викладач розкриває сутність окремих положень та термінів теми; введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Лекція слугує для пояснення теми; її типовими ознаками є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Практичні методи: вправи, аналіз нормативно-правових документів, складання документів. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної

¹ Методи навчання (гр. *methodos* – шлях пізнання, спосіб знаходження істини) – це впорядковані способи взаємопов'язаної, цілеспрямованої діяльності викладача й здобувачів вищої освіти, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань.

інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, проєкти (презентації), самостійні письмові роботи, вирішення тестів.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Загальна інформація.

Основним нормативним документом, що регламентує систему організаційно-управлінських і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти на відповідному ступені вищої освіти згідно з системою стандартів вищої освіти в Національній академії внутрішніх справ є *Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ, (далі – Положення)* схвалене рішенням НАВС від 24 лют. 2021 р., протокол № 5/13-5².

Відповідно до даного Положення – *контрольні заходи* включають передбачену навчальними (робочими навчальними) планами, робочими програмами навчальних дисциплін діагностику рівня знань. При організації освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ (далі – Академія) застосовується *поточний та підсумковий контроль*. При цьому в Академії можуть проводитися додаткові контрольні заходи (вхідний контроль, комплексні контрольні роботи тощо).

Підсумковий контроль включає в себе *поточний, семестровий контроль* та атестацію здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється науково-педагогічними працівниками під час навчальних занять. Метою поточного контролю є забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у процесі навчання, перевірка готовності здобувачів вищої освіти до виконання наступних навчальних завдань, а також підвищення навчальної мотивації.

Семестровий контроль, як правило, проводиться у формі екзамену, заліку (заліку та екзамену) з конкретної навчальної дисципліни або окремо завершеної її частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни. Якщо здобувач вищої освіти має більше трьох невідпрацьованих пропусків або негативних балів він може бути недопущений (лише науково-педагогічним

² Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ : затверджено Вченою радою НАВС від 24 лют. 2021 р., протокол № 5/13-5. *Національна академія внутрішніх справ* : [сайт]. URL: <https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>.

працівником, який забезпечував викладання дисципліни) до складання підсумкового контролю. У разі потреби три пропуски (або три незадовільних бали) можуть бути відпрацьовані у день підсумкового контролю.

Перескладання пропусків та незадовільних балів після не допуску до підсумкового контролю дозволяється у поточному режимі відповідно до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в НАВС» (не більше трьох за один день).

Не допуск до трьох і більше навчальних дисциплін є підставою для відрахування здобувача вищої освіти за невиконання навчального плану.

Перескладання поточних незадовільних балів або пропусків занять може проходити у електронному (тестовому) режимі (розділ «Дистанційні курси» офіційного веб-порталу НАВС), після отримання логіну та паролю здобувачем вищої освіти.

Про здобувачів вищої освіти денної форми навчання, які мають велику кількість пропусків занять та невідпрацьовані негативні бали завідуючі кафедр, після розгляду питання про успішність на засіданні кафедри, повідомляють навчально-методичний відділ (до 1 числа кожного місяця).

Форми контролю навчання з дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є – *поточний, семестровий контроль*.

Поточний контроль здійснюється науково-педагогічними працівниками кафедри кримінального процесу під час навчальних занять з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». *Метою поточного контролю* є забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у процесі навчання, перевірка готовності здобувачів вищої освіти до виконання наступних навчальних завдань, а також підвищення навчальної мотивації. При поточному контролі оцінюються усні виступи, наукові доповіді, презентації вирішення тестів, моделювання ситуацій та реферативні роботи. При оцінюванні враховуються глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Науково-педагогічні працівники кафедри кримінального процесу використовують *індивідуальну* та *фронтальну* перевірки знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, а також *підсумкові форми* контролю.

Індивідуальна перевірка. Стосується вона конкретних здобувачів вищої освіти і має на меті з'ясування рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певних знань, умінь і навичок, рівня формування професійних рис у сфері судової, правоохоронної та правозахисної діяльності, а також визначення понять та функцій органів, які реалізують зазначенні види діяльності. Наприклад, індивідуальне опитування передбачає розгорнуту відповідь здобувача вищої освіти на оцінку. Він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення, навести власні приклади. Проводячи індивідуальне опитування, викладач завчасно передбачає, що в цей час робитимуть інші здобувачі вищої освіти. Здобувачам вищої освіти запропонують виправляти помилки у відповіді їхнього товариша, визначити правильність і точність викладу фактичного матеріалу, доповнювати відповідь і рецензувати її.

Фронтальна перевірка. Ця форма контролю спрямована на з'ясування рівня засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу за порівняно короткий час (10–15 хв.).

Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання (йдеться про усну співбесіду за матеріалами розглянутої теми на початку нового семінарського заняття з оцінюванням відповідей здобувачів вищої освіти або письмову роботу на початку чи в кінці семінарського заняття (відповіді перевіряються і оцінюються викладачем після проведення заняття). Окремі запитання для письмової роботи викладачем мають бути заздалегідь підготовлені на окремих аркушах, на яких здобувачі вищої освіти й даватимуть відповіді. Фронтальний безмашинний стандартизований контроль знань здобувачів вищої освіти за кількома темами лекційного курсу (або раніше вивченими темами) (5–20 хв.) здійснюється найчастіше на початку семінарських занять.

Ефективною формою перевірки знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни здобувачів вищої освіти є *консультації*. Використовуються два види консультацій з контрольними функціями: консультації, на яких викладач перевіряє конспекти першоджерел, самостійну роботу над допоміжною літературою, допомагає здобувачам вищої освіти оформлювати необхідні узагальнення, і консультації, на яких здобувачі вищої освіти відпрацьовують пропущені лекції, семінарські заняття тощо.

Поширеною формою перевірки знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти є *колоквіуми*. Колоквіуми проводяться як співбесіди з окремих питань, визначених викладачем заздалегідь. При підготовці до них здобувачам вищої освіти повідомляють основну та додаткову літературу для опрацювання. Колоквіуми виконують подвійне завдання: сприяють вивченню навчального матеріалу і є формою контролю за його засвоєнням.

Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Підсумкові форми контролю. Підсумковий контроль проводиться у формі *заліку* після закінчення вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни на підставі результатів виконаних ним завдань і певних видів роботи під час навчальних занять, як правило на останньому семінарському занятті.

Ці результати також можуть зараховуватися як підсумок поточного контролю без додаткового опитування здобувачів вищої освіти (за умови, що здобувача влаштовує визначена науково-педагогічним працівником кількість балів та буквене позначення).

Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Структура білета передбачає два теоретичні питання з усіх тем, передбачених програмою.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Під час заліку науково-педагогічний працівник констатує факт виконання чи невиконання здобувачем вищої освіти необхідних робіт.

Методи контролю

Методи контролю – усне та письмове опитування, практична перевірка виконання завдань, тестовий та рейтинговий контроль.

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачами вищої освіти знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» використовують різні методи контролю.

Найпоширенішими *методами контролю* є: усний контроль, письмовий, тестовий, програмований контроль, а також метод самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Його використання сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Здійснюють його на семінарських заняттях, а також колоквіумах, лекціях і консультаціях.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка здобувачів вищої освіти до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

За рівнем пізнавальної активності запитання для перевірки можуть бути: *репродуктивними* (передбачають відтворення вивченого); *реконструктивними* (потребують застосування знань і вмінь у дещо змінених умовах); *творчими* (застосування знань і вмінь у значно змінених, нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на виконання складніших завдань).

Програмований контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім здобувачам вищої освіти стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань.

Розглянуті методи перевірки знань, умінь і навичок можуть бути використані під час звичайних форм організації навчального процесу (лекції, семінарські заняття) і на спеціальних, організованих з цією метою, заняттях (колоквіуми, та заліки).

Метод самооцінки. Передбачає він критичне ставлення здобувача вищої освіти до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Для формування здатності до самоконтролю і самооцінки викладач має мотивувати виставлену оцінку, пропонувати здобувачеві вищої освіти самому оцінити свою відповідь. Дієвим засобом є й організація взаємоконтролю, рецензування відповідей товаришів. Важливо при цьому ознайомити здобувача вищої освіти з нормами і критеріями оцінювання знань.

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за всі види робіт									Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
Аудиторна та самостійна робота									Залік	
<i>Max 60%</i>									<i>Max 40 %</i>	<i>Max 100%</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9		
Аудиторна робота										
4	4	4	4	4	4	4	4	4		
Самостійна робота										
2	4	4	2	4	2	2	2	2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовується:

– інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовується наступні засоби програмного забезпечення:

– доступ до дистанційних навчальних курсів дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamik Learning Environment, Google Meet).

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (offline) за вибором викладача використовується:

– програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle (Modular Object-Oriented Dynamik Learning Environment) розміщені допоміжні матеріали.

10. Перелік питань / завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Предмет та система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».
2. Судова влада в Україні та її ознаки.
3. Форми реалізації судової влади та її функції.
4. Система судоустрою України.
5. Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ). Роль і місце рішень ЄСПЛ в українській системі судоустрою.
5. Судова ланка і судова інстанція: поняття та види.
6. Принципи побудови судоустрою України.
7. Поняття правосуддя та його основні риси.
8. Поняття та система засад правосуддя.
9. Здійснення правосуддя виключно судом.
10. Здійснення правосуддя на засадах рівності громадян перед законом і судом.
11. Склад суду та його визначення.
12. Система господарських судів в Україні та їх завдання.
13. Види, склад та повноваження місцевих судів.
14. Система адміністративних судів в Україні та їх завдання.
15. Структура та компетенція апеляційних судів.
16. Вищі спеціалізовані суди та їх правовий статус.
17. Структура Верховного Суду.
18. Пленум Верховного Суду, його склад і повноваження.
19. Гарантії незалежності та недоторканості суддів.
20. Порядок утворення і ліквідація суду.
21. Підстави звільнення судді з посади.
22. Вища кваліфікаційна комісія суддів України її статус і повноваження.
23. Органи суддівського самоврядування. Завдання, організаційні форми суддівського самоврядування.
24. Засади діяльності Конституційного Суду України.
25. Вимоги до судді Конституційного Суду України.
26. Організаційна структура Конституційного Суду України.
27. Склад Конституційного Суду України та його повноважність.
28. Суддя Конституційного Суду України. Порядок призначення та звільнення з посади суддів.
29. Порядок призначення на посаду судді Конституційного Суду.
30. Голова Конституційного Суду України та його повноваження.
31. Форми звернення до Конституційного Суду України та їх характеристика.
32. Вища рада правосуддя її склад та повноваження.
33. Характеристика основних напрямків діяльності органів прокуратури в Україні.
34. Засади діяльності прокуратури.
35. Гарантії незалежності прокурора при здійсненні повноважень.

36. Функції прокуратури.
37. Правовий статус прокурора.
38. Підтримання публічного обвинувачення в суді.
39. Організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку.
40. Представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.
41. Вимоги до кандидата на посаду прокурора.
42. Система прокуратури України.
43. Структура Офісу Генерального прокурора.
44. Структура обласної та окружної прокуратури.
45. Особливості організації і діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.
46. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження щодо прокурорів, його статус та склад.
47. Органи прокурорського самоврядування.
48. Види дисциплінарних стягнень та заохочень, що застосовуються до працівників прокуратури.
49. Класні чини в органах прокуратури, їх співвідношення зі спеціальними званнями поліцейських.
50. Міністерство внутрішніх справ України: завдання і структура.
51. Національна поліція України: основні завдання і функції.
52. Загальні принципи діяльності Національної поліції.
53. Характеристика структурних підрозділів Національної поліції.
54. Досудове розслідування: поняття, характеристика.
55. Форми досудового розслідування та їх характеристика.
56. Компетенція органів досудового розслідування.
57. Слідчий слідчого підрозділу Національної поліції України. Права і обов'язки слідчих, гарантії їх процесуальної незалежності.
58. Процесуальний статус керівника органу досудового розслідування.
59. Правовий і соціальний захист працівників поліції та членів їх сімей.
60. Порядок застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї працівниками поліції.
61. Поняття адвокатури України.
62. Правова основа діяльності адвокатури України.
63. Принципи та засади адвокатської діяльності.
64. Організаційні форми адвокатської діяльності.
65. Вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю в Україні.
66. Види адвокатської діяльності.
67. Гарантії адвокатської діяльності.
68. Професійні права та обов'язки адвоката.
69. Поняття і зміст адвокатської таємниці.

70. Правове становище помічника адвоката.
71. Соціальний захист працівників адвокатури.
72. Дисциплінарна відповідальність адвоката.
73. Склад і структура кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
74. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, її склад та повноваження.
75. Рада адвокатів України, її склад та повноваження.
76. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
77. Поняття нотаріату. Система нотаріальних органів в Україні, їх завдання і значення.
78. Правове становище нотаріуса. Вимоги, що ставляться до осіб, які бажають займатися нотаріальною діяльністю.
79. Повноваження державних і приватних нотаріусів, а також інших посадових осіб, уповноважених виконувати окремі нотаріальні дії.
80. Правові основи діяльності Служби безпеки України.
81. Завдання Служби безпеки України.
82. Органи та посадові особи, на які покладається контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.
83. Нотаріальна таємниця та її зміст.
84. Поняття Інтерполу, структура, завдання та принципи діяльності.
85. Національне центральне бюро Інтерполу в Україні, його правовий статус, завдання та функції.
86. Поняття гендерної рівності. Нормативно-правові документи у сфері гендерної рівності.
87. Система, завдання та основні функції підрозділів дізнання Національної поліції України.
88. Підрозділи дізнання або уповноваженні особи інших підрозділів, які наділенні повноваженнями щодо здійснення дізнання, їх завдання і компетенція.
89. Особливості діяльності органів досудового розслідування в умовах воєнного стану.
90. Особливості роботи Національної поліції в умовах воєнного стану.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

Нормативно-правові акти:

1. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (укр/рос) : Конвенція ООН від 12 серп. 1949 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_153.
2. Загальна декларація прав людини. ООН. Декларація. Міжнародний документ від 10 груд. 1948 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд»: чинне законодавство станом на 14 черв. 2023 р.: (офіц. текст). К.: ПАЛИВОДА А. В., 2023. 24 с.
4. Господарський процесуальний кодекс України : прийн. 6 лист. 1991 р. № 1798-ХІІ. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
5. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції : постанова Кабінету Міністрів України від 09 жовт. 2019 р. № 870. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0%BF>.
6. Додатковий протокол до Європейської Конвенції про передачу засуджених осіб (ETS 112) : протокол Ради Європи від 18 груд. 1997 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_335.
7. Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи (укр/рос) : протокол Ради Європи від 28 січн. 2003 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_687.
8. Кодекс адміністративного судочинства України : прийн. 6 лип. 2005 р. №2747-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
9. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
10. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі : Конвенція від 18 жовт. 1907 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_222.
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) : Конвенція Ради Європи від 04 лист. 1950 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.
12. Конвенція про захист цивільного населення під час війни (укр/рос) : Конвенція ООН від 12 серп. 1949 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_154.

13. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. ООН. Рада Європи. Конвенція. Міжнародний документ від 10 груд. 1984 р. № 995-085. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085.

14. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок : прийн. Генеральною Асамблеєю ООН 18 груд. 1979 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.

15. Кримінальний процесуальний кодекс України : прийн. 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

16. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: прийн. Генеральною Асамблеєю ООН 16 груд. 1966 р. Генеральною Асамблеєю ООН. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

17. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу : постанова Кабінету Міністрів України від 17 верес. 2014 р. № 465. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-%D0%BF>.

18. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09 черв. 2017 р. № n0001891-17. *ІПС ЛІГА:ЗАКОН* : [сайт]. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf.

19. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5076-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

20. Про безоплатну правничу допомогу : Закон України від 02 черв. 2011 р. № 3460-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

21. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січ. 2021 р. № 1150-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1150-20>.

22. Про введення воєнного стану в Україні : указ Президента України від 24 лют. 2022 р. № 64/2022. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/64/2022>.

23. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 груд. 2006 р. № 3477-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

24. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21 груд. 2016 р. №1798–VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>.

25. Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 10 квіт. 2014 р. № 1188-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1188-18>.

26. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про попереднє ув'язнення» щодо додаткового регулювання забезпечення діяльності правоохоронних органів в умовах воєнного стану : Закон України від 03 берез. 2022 р. № 2111-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2111-20>.

27. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану : Закон України від 14 квіт. 2022 р. № 2201-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2201-20>.

28. Про день початку роботи Офісу Генерального прокурора : наказ Генеральної прокуратури України від 23 груд. 2019 р. № 351. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351900-19>.

29. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 лист. 2015 р. №794-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19>.

30. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3781-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>.

31. Про державну таємницю : Закон України від 21 січ. 1994 р. № 3855-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.

32. Про Державну фіскальну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 21 трав. 2014 р. № 236/2014. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.

33. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України : Закон України 22 лют. 2006 р. № 3460-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>.

34. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 бер. 2018 р. № 2337-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>.

35. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. №2939-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

36. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23 груд. 1993 р. № 3782-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>.

37. Про забезпечення права на справедливий суд : Закон України від 12 лют. 2015 р. № 192-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.

38. Про заохочення в Національній поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 квіт. 2019 р. № 317. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0535-19>.

39. Про запобігання корупції : Закон України від 14 квіт. 2014 р. № 3206-VI *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

40. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 6 груд. 2019 р. № 361-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20>.

41. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 6 верес. 2012 р. № 5207-VI. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>.

42. Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03 лист. 2015 р. № 1339. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1392-15>.

43. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 лип. 2017 р. № 575. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0937-17>.

44. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування : наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 01 жовт. 2018 р. № 806/3105/5. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18>.

45. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України : наказ Державної судової адміністрації України від 20 серп. 2019 р. № 814. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19>.

46. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 лист. 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5/. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.

47. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : наказ Міністерства

внутрішніх справ України від 19 груд. 2017 № 1044. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>.

48. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27 квіт. 2020 р. № 357. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n7>.

49. Про затвердження Інструкції про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29 лист. 2018 № 968. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z1447-18#n2>.

50. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження : наказ Міністерства юстиції України від 19 серп. 2019 р. № 2599/5. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0956-19>.

51. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 12 жовт. 2020 р. № 724. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1174-20>.

52. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24 трав. 2022 р. № 311. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0629-22>.

53. Про затвердження Інструкції щодо роботи з технічними засобами фіксування судового засідання : наказ Державної судової адміністрації України від 06 черв. 2022 р. № 156. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0156750-22>.

54. Про затвердження окремих положень Кримінального процесуального кодексу України : постанова Кабінету Міністрів України від 19 лист. 2012 р. № 1104. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF>.

55. Про затвердження Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України : наказ Міністерства юстиції України від 03 бер. 2011 р. №777/5. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11>.

56. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату : постанова Кабінету Міністрів України від 31 серп. 2011 р. № 923.

Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF>.

57. Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03 лист. 2015 р. № 1343. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1390-15>.

58. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03 серп. 2017 р. № 676. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17>.

59. Про затвердження Положення про Державну судову адміністрацію України : рішення Вищої ради правосуддя від 17 січ. 2019 р. № 141/0/15-19. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141910-19>.

60. Про затвердження Положення про Департамент міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Міністерства внутрішніх справ України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 серп. 2020 р. № 620. *ІПС ЛІГА:ЗАКОН*: [сайт]. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/MVS984.html.

61. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 878. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>.

62. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : постанова Кабінету Міністрів України від 02 лип. 2014 р. № 228-2014-п. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>.

63. Про затвердження Положення про Національну поліцію : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.

64. Про затвердження Положення про патрульну службу Міністерства внутрішніх справ : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02 лип. 2015 р. № 796. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15>.

65. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : наказ Офісу Генерального прокурора від 30 черв. 2020 № 298. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20>.

66. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 трав. 2020 р. № 405. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20>.

67. Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 черв. 2017 р. № 480. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#n7>.

68. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08 лют. 2019 р. № 100. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>.

69. Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі : постанова Кабінету Міністрів України від 11 січ. 2012 р. № 8. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF>.

70. Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю : наказ Міністерства юстиції України від 11 лип. 2012 р. № 1043/5. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12>.

71. Про затвердження Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з поліцейськими : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 5 жовт. 2020 р. № 705. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1139-20>.

72. Про затвердження Порядку обліку прийняття і видачі тимчасово затриманих транспортних засобів, що зберігаються на спеціальних майданчиках і стоянках : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28 серп. 2020 р. № 633. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1148-20>.

73. Про затвердження структури Офісу Генерального прокурора : наказ Офісу Генерального прокурора від 21 груд. 2019 року № 99-щц. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0099900-19>.

74. Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі : наказ Міністерства юстиції України від 26 лют. 2014 р. № 337/25114. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14>.

75. Про інформаційно-телекомунікаційну систему досудового розслідування "іКейс" : наказ Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Ради суддів України, Вищого антикорупційного суду від 15 груд. 2021 р. № 175/390/57/72. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0390886-21>.

76. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 лип. 2017 р. № 2136-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.

77. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : указ Президента України від 12 груд. 2017 р. № 412/2017. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/412/2017>.

78. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : указ Президента України від 12 груд. 2017 р. № 413/2017. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413/2017>.

79. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів: указ Президента України від 29 груд. 2017 р. № 449/2017. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4492017-23382>.

80. Про ліквідацію та утворення місцевих загальних судів : указ Президента України від 29 груд. 2017 р. № 450/2017. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4502017-23374>.

81. Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах : указ Президента України від 29 груд. 2017 р. № 452/2017. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4522017-23378>.

82. Про ліквідацію місцевих господарських судів та утворення окружних господарських судів : указ Президента України від 29 груд. 2017 р. № 453/2017. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4532017-23370>.

83. Про ліквідацію апеляційних господарських судів та утворення апеляційних господарських судів в апеляційних округах : указ Президента України від 29 груд. 2017 р. №454/2017. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4542017-23366>.

84. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах : указ Президента України від 29 груд. 2017 р. №455/2017. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4552017-23394>.

85. Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду: указ Президента України від 13 груд. 2022 р. № 2825-IX. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2825-IX>.

86. Про Національне центральне бюро Інтерполу : постанова Кабінету України від 25 берез. 1993 № 220. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF>.

87. Про Національну гвардію України : Закон України від 13 берез. 2014 р. № 876-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18>.

88. Про Національну поліцію : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 2822. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

89. Про Національне Антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовт. 2015 р. № 1698-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>.

90. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>.

91. Про нотаріат : Закон України від 02 верес. 1993 р. № 3425-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.

92. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

93. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.

94. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06 лип. 2017 р. № 570. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.

95. Про попереднє ув'язнення : Закон України від 30 черв. 1993р. № 3352-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>.

96. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

97. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05 берез. 1998 р. № 183/98-ВР. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>.

98. Про реорганізацію місцевих загальних судів : указ Президента України від 29 груд. 2017 р. № 451/2017. Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва *Президента України* : URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4512017-23386>.

99. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.

100. Про судову експертизу : Закон України від 25 лют. 1994 р. № 4038-XII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

101. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 черв. 2016 р. № 1402-VIII. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

102. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>.

103. Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ : постанова Кабінету Міністрів України від 16 верес. 2015 р. № 730. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/730-2015-%D0%BF>.

104. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу. Міжнародний документ від 13 черв. 1956 р. (набрав законної сили 13 черв. 1956 р., із змінами, внесеними згідно з станом на 1 січ. 1986 р.). *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142.

105. Статут Нотаріальної палати України : затверджено Черговим З'їздом нотаріусів України Протокол № 5 від 20 квіт. 2018 р. URL: <https://npu.ua/palata/documents/main/>.

106. Цивільний процесуальний кодекс України : прийн. 18 берез. 2004 р. № 1618-IV. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Додаткова:

Монографії, підручники, навчальні посібники:

1. Актуальні проблеми при розслідуванні кримінальних проступків пов'язаних з колабораційною діяльністю : методичні рекомендації розроб.: Тетерятник Г., Мудрецька Г., Резніченко Г. Одеса. Юридика, 2023. 40 с.

2. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України : практ. посіб. / Юрасов А. В. [та ін.]. Мелітополь : Видавничий будинок ММД, 2012. 307 с.

3. Виконання кримінальних покарань та пробації. Законодавство. Роз'яснення. Зразки процесуальних документів / за заг. ред. Д. В. Чернишова. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 948 с.

4. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навчально-практичний компендіум / І. В. Гловюк, М. М. Стоянов, В. А. Завтур / Одеса.: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 420 с.

5. Візуальне виявлення можливого спостереження співробітниками правоохоронних органів у процесі професійної діяльності : Навч. практ. посіб. / Пригунов П. Я., Грінін С. В., Тронько О. В., Київ : Алерта, 2022. 326 с.

6. Воєнні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі. / Д. О. Коваль, Р. А. Авраменко. Київ : ГО Truth Hounds; Одеса : Фенікс. 2019. 36 с.

7. Використання в кримінальному провадженні відомостей, отриманих у результаті негласних слідчих (розшукових) дій: науково-методичні рекомендації для підрозділів Національної поліції України / Цуцкірідзе М. С., Мартовицька О. В., Романюк В. В., Бурлака В. В. та ін. Х.: Харківський нац. ун-т внутр. справ, 2022. 82 с.

8. Використання спеціальних знань з метою подолання протидії проведенню слідчих (розшукових) дій : метод. рек. / [О. В. Александренко та ін.]. К. : Нац. акад. внутр. справ. 2023. 30 с.

9. Вступна і заключна промова у кримінальному процесі: навч. практич. посіб. Київ: Алерта, 2021. 202 с.

10. Григоренко І. А. Правоохоронна діяльність в Україні та Німеччині (порівняльно-правове дослідження): Автореф... дис. ... канд. юрид. наук (12.00.01)/ МВС України, НАВС. Київ, 2014. 19 с.

11. Досудове розслідування кримінальних проступків : метод. рек. / [С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.

12. Дізнання в Національній поліції : навч. посіб. / кол. авт. за загальною редакцією доктора юридичних наук, доцента, заслуженого юриста України М. С. Цуцкірідзе. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Київ: Гол. слідч. управл. Нац. пол. України. ТОВ «7БЦ», 2022. 316 с.

13. Експертизи у кримінальному провадженні: науково-практичний посібник / кол. авт.: А. В. Столітній, С. В. Шмаленя, Н. В. Нестор, С. Д. Нестеренко, М. С. Туркот та ін.; за заг. ред. А. В. Столітнього. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

14. Забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя: науково-методичні рекомендації / Цуцкірідзе М. С., Тетерятник Г. К., Бурлака В. В., Тарасенко В. Є., Гайду С. В. та ін. Одеса: Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2022. 65 с.

15. Загальні питання розуміння і застосування практики ЄСПЛ. Т. I / П. Пушкар, Р. Бабанли; за заг. ред. П. Пушкаря та Р. Бабанли. Київ : Норма права, 2022. 168 с.

16. Застосування положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод в контексті затримання уповноваженою службовою особою в порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України: методичні рекомендації / Авт. колектив: М. С. Цуцкірідзе, В. В. Рогальська, О. А. Солдатенко, А. Г. Гаркуша, Д. В. Лазарева та ін. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2022. 113 с.

17. Зейкан Я. П. Захист у кримінальній справі: Наук. – практич. посіб. К.: Вища шк., 2014. 291 с.

18. Зразки документів з публічного права (кримінальне право, кримінальний процес, адміністративне право та процес) : Навч. посіб. 2-ге видан. перероб. та допов. / О. В. Баулін, П. С. Матвеев, С. П. Матвеева. К. : Алерта, 2019. 128 с.

19. Зразки процесуальних документів та бланків у кримінальному провадженні (з коментарями та поясненнями) / С. С. Чернявський. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 350 с.

20. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Практичний посібник / А. В. Григоренко. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 238 с.

21. Зразки процесуальних документів сторони захисту, потерпілого. Практичний посібник / Ю. І. Руснак. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 288 с.
22. Зразки процесуальних документів у адміністративному судочинстві : К. «Центр учбової літератури», 2017. 78 с.
23. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні: заяви, скарги, клопотання, відмови. Станом на 16 жовтня 2020 р.: К.: «Центр учбової літератури», 2020. 288 с.
24. Зразки процесуальних документів в адміністративному та господарському судочинстві: заяви, скарги, клопотання, відзиви. Станом на 23 жовтня 2020 р. К.: «Центр учбової літератури», 2020. 382 с.
25. Караман І. В., Козіна В. В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. К.: ВАІТЕ, 2015. 136 с.
26. Кваліфікація та розслідування порушення законів і звичаїв війни : наук.-практ. посіб. / А. А. Вознюк, І. В. Жук, О. В. Таран, С. С. Чернявський та ін. : за заг. ред. М. С. Цуцкірідзе, В. В. Чернея, А. А. Вознюка. К. : Норма права, 2023. 322 с.
27. Клопотання прокурора у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / Севрук Ю. Г., Столітній А. В., Санін О. В., Єні О. В., Туркот М. С. та ін.; за ред. д-ра юрид. наук Столітнього А. В. Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. 346 с.
28. Криміналістичне дослідження ДНК : технології та можливості : навч. посіб. М-во внутр. справ України : Харків. Нац. ун-т внутр. справ.; Харків. н-д. експерт-криміналіст. центр [Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук та ін.] Вид. 2-ге, переробл. та допов. Харків. 2022. 120 с.
29. Кримінальне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. Київ: «Центр учбової літератури». 2019. 184 с.
30. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.: за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. Х.: Право, 2012. 768 с.
31. Кримінальний процесуальний кодекс України: Науково – практичний коментар / Відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. Х.: Одісей, 2013. 1104 с.
32. Кримінальний процес. Навчальний посібник для підготовки до іспиту. / Капліна О. В., Карпенко М. О., Маринів В. І. Х.: Право, 2022. 296 с.
33. Кримінальний процес : підручник. / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. К., 2013. 544 с.
34. Кримінальний процес. Особлива частина (альбом схем) навч. посіб. / Л. Д. Удалова, Д. О. Савицький, О. Є. Омельченко та ін. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 224 с.
35. Кримінальний процес. Навчальний посібник для підготовки до іспиту. / Капліна О. В., Карпенко М. О., Маринів В. І. Х.: Право, 2022. 296 с.

36. Кримінальний процес : підручник. / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін., за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2022. Ч. 2. 260 с.
37. Кримінальний процес : підручник. / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін., за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2022. Ч. 3. 316 с.
38. Кримінально-процесуальні гарантії діяльності адвоката: моногр. / Удалова Л. Д., Савицька С. Л. К.: КНТ, 2014. 170 с.
39. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Конституційного Суду України, Верховного Суду України та Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ. Наук.-практ. посіб. / уклад.: А. В. Столітній, С. В. Шмаленя, М. С. Туркот, М. І. Снігар; за ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього; друге видання. К.: Норма права, 2020. 1504 с.
40. Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини. Станом на 14 січня 2021 р.: наук.-практ. посіб. / уклад.: Столітній А. В., Сапін О. В. та ін.; за заг. ред. Столітнього А. В.; видання третє, оновлене та перероблене. Київ: Норма права, 2021. 1102 с.
41. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. 8-ме вид., доповн. і перероб. / В. М. Тертишник / Київ: Алерта, 2020. 452 с.
42. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. 8-ме вид., доповн. і перероб. / В. М. Тертишник / Київ: Алерта, 2020. 406 с.
43. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, Ю. І. Азаров, М. А. Макаров / К.: ЦУЛ, 2020. с. 432.
44. Кримінальний процес: підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін./ за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Х.: Право, 2019. 584 с.
45. Кримінальний процес : навч. посіб. / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів, А. Р. Туманянц / Х.: Право, 2020. 226 с.
46. Кримінальний процес: навч. посіб. для підгот. до складання вступного випробування в магістратуру у форматі ЗНО / О. В. Капліна, М. О. Карпенко, В. І. Маринів та ін./ Харків: Право, 2020. 226 с.
47. Кримінальне процесуальне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: «Центр учбової літератури», 2020. 216 с.
48. Курочка Н. И., Каркач П. М. Прокурорський нагляд в Україні. Луганськ, 2013. 236 с.
49. Марценюк Т. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. К.: Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). 2015. 43 с. URL: http://www.icps.com.ua/assets/uploads/files/genderna_pol_tika_s.pdf.
50. Методичні рекомендації щодо виконання вимог міжнародних договорів та КПК України про міжнародну правову допомогу при проведенні процесуальних дій / [Бедро О. В., Григоровський В. В., Кіцул О. Ю.,

Коваленко О. В., Красноборова М. П., Новик Л. Г., Сапін О. В.]. К.: Генеральна прокуратура України; Національна академія прокуратури України, 2012. 60 с.

51. Мічурін Є. О. Правочини. Зразки нотаріальних документів: Навчально-практичний посібник: Коментар цивільного законодавства, нові види договорів, зразки нотаріальних документів, коментар до окремих зразків документів. Х.: Еспада, 2014. 464 с.

52. Молдован В. В. (Молдован, Валеріан Васильович) Судоустрій. Україна, Велика Британія, Російська Федерація, США, ФРН, Франція, Судові органи ООН: Навчальний посібник для студ. ВНЗ / В. В. Молдован, А. В. Молдован; КНУ ім. Т. Шевченка. Київ: ЦУЛ, 2013. 363 с.

53. Настільна книга слідчого практичний посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 446 с.

54. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / Тертишник В. М. / Видання 12-те доповн і перероб. К.: Алерта, 2016. 810 с.

55. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 15 березня 2019 року. За заг. ред. Лошицького М. В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2019. 1272 с.

56. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 2 вересня 2020 року / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2020. 864 с.

57. Науково-практичний коментар Кодексу про адміністративні правопорушення / За заг. ред. С. В. Петкова. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 792 с.

58. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. За редакцією Ігоря Копотуна. К.: 2022. 784 с.

59. Недоторканість права власності під час досудового розслідування: [мультимедійний навчальний посібник] / Галаган В. І., Моргун Н. С., Кулик М. Й., Терещенко Ю. В., Симчук А. С., Підвисоцький В. В. Національна академія внутрішніх справ, 2018. URL: https://www.naiou.kiev.ua/books/real_ned_pr_vlasn/start.html.

60. Новели господарського процесуального законодавства. Позовне провадження: навч. посіб. / кол. авт. Київ: Національна академія прокуратури, 2019. 188 с.

61. Обставини, що підлягають доказуванню під час розслідування домашнього насильства : метод. рек. / [І. А. Ботнаренко, Ю. Б. Комаринська]. Київ: Національна академія внутрішніх справ. 2022. 41 с.

62. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, М. П. Каркач та ін. ; за ред. І. Є. Марочкіна. Х.: Право, 2014. 448 с.

63. Організація роботи слідчо-оперативної групи: навчальний посібник / Л. Д. Удалова, Ю. В. Сухомлин, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, В. В. Зарубей. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 504 с.

64. Особливості досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством : науково-практичний порадник.

М. С. Цуцкірідзе, Д. О. Пилипенко, С. В. Гайду, Т. О. Лоскутов, В. В. Бурлака, Т. І. Бугаєць, М. Ю. Романов. Донецький державний університет внутрішніх справ, 2022. 77 с.

65. Особливості розслідування фактів сексуального насильства в умовах збройного конфлікту : пам'ятка. Офіс Генерального прокурора. Тренінговий центр прокурорів України. К. : 2023. 36 с.

66. Пам'ятка для випускників закладів вищої освіти МВС України з документування злочинів, пов'язаних із збройною агресією РФ проти України : [практ. посіб.] / кол. авт.-уклад.: О. А. Моргунов, О. М. Музичук, В. В. Романюк та ін.; упоряд.: В. О. Невядовський; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 42 с.

67. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. В. С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 296 с.

68. Складові успіху у кримінальному процесі: наук.-практ. посіб. / О. М. Несінов; 2-ге видання. К.: Норма права, 2020. 880 с.

69. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Незаконне позбавлення волі та катування : метод. рек. / [Пашковський М. І., Крапивін Є. О., Яворська В. В. та ін.]. К. : Офіс Генерального прокурора. 2023. 104 с.

70. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Загальна частина : метод. рек. / [Пашковський М. І., Крапивін Є. О., Яворська В. В. та ін.]. К. : Офіс Генерального прокурора. 2023. 108 с.

71. Судові та правоохоронні органи України. (авт. Симчук А. С., Степанова Г. М., Кулик М. Й., Моргун Н. С., Підвисоцький В. В.). К. Нац. акад. внутр. справ, 2019. Національна академія внутрішніх справ. URL: https://arm.naia.kiev.ua/books/spou_2019/start.html.

72. Судові та правоохоронні органи України [навчальний посібник у схемах і таблицях] / Г. М. Степанова, А. С. Симчук, Н. С. Моргун, М. Й. Кулик. К.: 2019. 120 с.

73. Судові та правоохоронні органи України : М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 656 с.

74. Погорєцький М. А., Яновська О. Г. Адвокатура України: підручник / Погорєцький М. А., Яновська О. Г. К.: Юрінком Інтер, 2014. 368с.

75. Правові засади протидії корупції: навч. посіб. / кол. авт.; за ред. М. В. Лошицького. Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. 342 с.

76. Прокурорський нагляд за додержанням законів у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру пов'язаних з обмеженнях особистої свободи громадян: навч. посіб. В. Г. Неділько, В. С. Кожухар, О. М. Подільчак та ін. Київ: Національна академія прокуратури, 2019. 202 с.

77. Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, прокурора, адвоката та слідчого судді): наук.- практ. посіб. 2-ге вид., перероб.

та допов. За ред. професорів М. А. Погорецького та О. П. Кучинської. К.: Алерта, 2018. 274 с.

78. Тертична Е. В. (Тертична, Елеонора Віталіївна) Судова влада у концепції поділу влади в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.10) / Приватний ВНЗ «Львівський ун-т бізнесу та права». Львів, 2014. 20 с.

79. Тетарчук І. В. Судові та правоохоронні органи України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Видання ЦУЛ, 2019. 202 с.

80. Фурса С. Я. Нотаріат України: Книга 1. Організація нотаріату з практикумом. Підручник у трьох книгах. К.: Видавництво «Алерта», 2015. 484 с.

81. Цуцкірідзе М. С. Кримінальна процесуальна діяльність слідчого: теорія та практика: монографія, вступне слово проф. М. А. Погорецького. М. С. Цуцкірідзе. Київ: Алерта, 2020. 562 с.

Рішення Європейського суду з прав людини:

1. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Мала проти України» (Заява № 4436/07) від 03 лип. 2014 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_a23.

2. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Суханов та Ільченко проти України» (Заяви № 68385/10 та 71378/10) від 26 черв. 2014 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_a16.

3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Заїченко проти України (№ 2)» (Заява № 45797/09) від 26 лют. 2015 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_a87.

4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Котій проти України» (Заява № 28718/09) від 05 берез. 2015 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_a82.

5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Будан проти України» (Заява № 38800/12) від 14 січ. 2016 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_b06.

6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Поміляйко проти України» (Заява № 60426/11) від 11 лют. 2016 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_b28.

7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Ігор Тарасов проти України» (Заява № 44396/05) від 16 черв. 2016 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_b63.

8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кривенький проти України» (Заява № 43768/07) від 16 лют. 2017 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_d48.

9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шуст та Сидоренко проти України» (Заяви № 41385/06 та № 56391/11) від 23 берез. 2017 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c14.

10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Віктор Назаренко проти України» (Заява № 18656/13) від 03 жовт. 2017 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c65.

11. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Безбородов та інші проти України» (Заява № 69816/13) від 12 жовт. 2017 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c06.

12. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шестопалова проти України» (Заява № 55339/07) від 21 груд. 2017 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c61.

13. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Наконечний та інші проти України» (Заява № 34900/08) від 11 січ. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c20.

14. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Корнійчук проти України» (Заява № 10042/11) від 30 січ. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c53.

15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Красюков та інші проти України» (Заява № 64181/09) від 03 трав. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c63.

16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «М.Р. та Д.Р. проти України» (Заява № 63551/13) від 22 трав. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c87.

17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Зеленчук і Цицюра проти України» (Заяви № 846/16 та № 1075/16) від 22 трав. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c79.

18. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Аніфер проти України» (Заява № 48479/13) від 26 лип. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c88.

19. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гармаш проти України» (Заява № 74163/13) від 08 лист. 2018 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_c91.

20. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Григорьев проти України» (Заява № 32569/08) від 07 берез. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_d60.

21. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сержантов проти України» (Заява № 57240/14) від 11 лип. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e47.

22. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Швець проти України» (Заява № 22208/17) від 23 лип. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_d96.

23. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Полях та інші проти України» (Заява № 58812/15) від 17 жовт. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e71.

24. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Горбатюк проти України» (Заява № 1848/16) від 07 лист. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e60.

25. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Свердлик та Сіліверстов проти України» (Заяви № 57088/12 та № 1354/15) від 14 лист. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e63.

26. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Мельник проти України» (Заява № 28412/10) від 21 лист. 2019 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e84.

27. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сукачов проти України» (Заява № 14057/17) від 30 січ. 2020 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_f12.

28. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Філозофенко проти України» (Заява № 72954/11) від 09 січ. 2020 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e78.

29. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Єльнік проти України» (Заява № 10444/13) від 06 лют. 2020 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e87.

30. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Іванко проти України» (Заява № 46850/13) від 05 берез. 2020 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_e80.

31. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гончарук та інші проти України» (Заява № 25837/18) від 04 черв. 2020 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_f13.

32. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Іващенко проти України» (Заява № 41303/11) від 10 верес. 2020 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_f33.

33. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Панчук проти України» (Заява № 14607/16) від 22 лип. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g67.

34. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Плетяк та інші проти України» (Заява № 11601/19) від 22 лип. .2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g63.

35. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Опанащук та інші проти України» (Заява № 6426/19) від 22 лип. .2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g39.

36. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Манойлов та інші проти України» (Заява № 21845/20) від 10 черв. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g26.

37. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Алієв проти України» (Заява № 78228/14) від 10 черв. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g31.

38. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Тряпишко проти України» (Заява № 59577/12) від 17 черв. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g41.

39. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Бойко та інші проти України» (Заява № 24753/13) від 17 черв. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g45.

40. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лаш проти України» (Заяви № 44160/19 та № 57596/19) від 24 черв. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g59.

41. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Бандура проти України» (Заява № 659/10) від 08 лип. 2021 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_g15.

42. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Свіргунець проти України» (Заява № 38262/10) від 20 груд. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_h61.

43. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Купінський проти України» (Заява № 5084/18) від 10 лист. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_i45.

44. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Богомол проти України» (Заява № 15528/11) від 10 лист. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_h68.

45. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Цмокалов проти України» (Заява № 15524/13) від 03 лист. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_h67.

46. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «М.М. та З.М. проти України» (Заява № 4669/20) від 03 лист. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_h64.

47. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шановський проти України» (Заява № 61431/15) від 13 жовт. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_h55.

48. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Клещевніков та інші проти України» (Заява № 48458/13) від 29 верес. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_i24.

49. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Герасютін та інші проти України» (Заява № 23698/20) від 29 верес. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_i23.

50. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Муковоз проти України» (Заява № 17414/11) від 12 груд. 2022 р. *Верховна Рада України* : [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/974_i44.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>).
2. Сайт Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>).
3. Верховний Суд (<https://supreme.court.gov.ua>).
4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури України (<https://vkdko.org>)
5. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<http://www.kmu.gov.ua>).
6. Міністерство внутрішніх справ України (<http://mvs.gov.ua>).
7. Міністерство оборони України (<http://www.mil.gov.ua>).
8. Міністерство освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).
9. Національна асоціація адвокатів України (<https://unba.org.ua>)
10. Державна служба статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua>).
11. Служба безпеки України (<http://www.ssu.gov.ua>).
12. Офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора <https://www.gp.gov.ua>
13. Сайт Ради національної безпеки і оборони України (<http://www.rnbo.gov.ua>).
14. Вища рада правосуддя (<http://www.vru.gov.ua>).
15. Інформаційний центр Міністерства юстиції України (<http://www.informjust.kiev.ua>).
16. Бібліотека Верховної Ради України (<http://lib.rada.gov.ua>).
17. Наукова бібліотека Національно університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.library.ukma.edu.ua>).
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
19. Ресурси українського Інтернету на правову тематику (<http://www.lawukraine.com>).

Підписи авторів:

Анатолій СИМЧУК

Марина КУЛИК